

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра документознавства і музейної справи

Професор кафедри науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації

проф. Гаврилюк С. В.

Протокол № 2 від 14.10.2018 р.

ПРОГРАМА

вибіркової навчальної дисципліни

ТЕЧІЇ ТА НАПРЯМИ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА

підготовки магістра

спеціальності 027 Музезнавство, пам'яткознавство

освітньої програми «Музезнавство, пам'яткознавство,

культурний туризм»

Луцьк – 2018

Програма навчальної дисципліни «ТЕЧІЇ ТА НАПРЯМИ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА» підготовки магістра, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство», за освітньою програмою «Музеєзнавство, пам'яткознавство, культурний туризм».

Розробник: Трофімук-Кирилова Т.М., доцент кафедри документознавства і музейної справи, к.і.н.

Рецензент: Кушпетюк О.І. – кандидат історичних наук, заступник директора з навчально-виховної та методичної роботи Луцького інституту розвитку людини Університету «Україна», м. Луцьк.

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри документознавства і музейної справи

протокол № 2 від 18 вересня 2018 р.

Завідувач кафедри: (Бондаренко Г. В.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету історії, політології та національної безпеки
протокол № 3 від 5 жовтня 2018 р.

Голова науково-методичної комісії факультету (Шваб А. Г.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 180/6	Спеціальність 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство»	Рік навчання <u>6</u>
		Семестр <u>11-ий</u>
		Лекції <u>30</u> год. Практичні (семінарські) <u>30</u> год. Лабораторні _____ год. Індивідуальні _____ год.
ІНДЗ: €	Освітня програма «Музеєзнавство, пам'яткознавство, культурний туризм»	Самостійна робота <u>111</u> год.
	Освітній ступінь магістр	Консультації <u>9</u> год.
		Форма контролю: залік

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 180/6	Спеціальність 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство»	Рік навчання <u>7</u>
		Семестр <u>13-ий</u>
		Лекції <u>16</u> год. Практичні (семінарські) <u>16</u> год. Лабораторні _____ год. Індивідуальні _____ год.
ІНДЗ: €	Освітня програма «Музеєзнавство, пам'яткознавство, культурний туризм»	Самостійна робота <u>126</u> год.
	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»	Консультації <u>22</u> год.
		Форма контролю: залік

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Дисципліна «Течії та напрями сучасного мистецтва» належить до переліку вибіркових навчальних дисциплін підготовки магістрів за спеціальністю 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство», освітньою програмою «Музеєзнавство, пам'яткознавство, культурний туризм» і спрямована на: вивчення студентами мистецтва другої половини ХХ–ХХІ ст., зокрема його основних видів, течій та напрямів; засвоєння студентами термінології, концептуальних підходів з історії та теорії сучасного мистецтва; ознайомлення із концепціями провідних українських та зарубіжних мистецтвознавців; оволодіння навичками аналізу творів видатних діячів мистецтва, які визначають характер та особливості культури другої половини ХХ–ХХІ ст.; виховання гуманістичного світогляду та високого рівня художньо-естетичного смаку.

Мета навчальної дисципліни: вивчення видів, течій, напрямів та прийомів мистецтва другої половини ХХ–ХХІ ст.; формування у майбутніх фахівців розуміння закономірностей розвитку мистецтва, вмінь аналізувати еволюцію сучасних мистецьких практик; набуття навичок використання набутих знань у музейній і пам'яткоохоронній діяльності, культурології, історичній та інших гуманітарних науках, навчально-виховному процесі закладів освіти.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

- теоретичних основах дисципліни та її понятійно-термінологічному апараті;
- функціях та видах мистецтва;
- основних історичних етапах розвитку мистецтва;
- жанрах, напрямих, стилях та мистецьких течіях другої половини

XX–XXI ст.;

- концепціях розвитку зарубіжного та вітчизняного мистецтва;
- житті та творчість відомих представників сучасного світового мистецтва;

- світових шедеврах мистецтва другої половини XX–XXI ст.

До кінця навчання магістри повинні оволодіти наступними компетенціями:

- аналізувати літературу з історії та теорії мистецтва;
- аналізувати процес становлення і розвитку сучасного мистецтва;
- розрізняти і характеризувати художні напрями, течії та стилі другої половини XX–XXI ст.;

- порівнювати напрями, течії та стилі сучасного вітчизняного й зарубіжного мистецтва та виокремлювати їх особливості;

- встановлювати стилістичні та жанрові особливості сучасних мистецьких творів, самостійно давати їм оцінку і визначати їх приналежність до конкретних національних шкіл, течій та напрямів;

- аналізувати національні особливості сучасного мистецького життя України, використовувати отримані знання під час вивчення інших дисциплін та у подальшій професійній діяльності.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Структура навчальної дисципліни (денна форма навчання)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ. (сем)	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Сучасне світове мистецтво XX – початку XXI ст.					
Тема 1. Сучасні стильові мистецькі течії і напрями XX – початку XXI ст.	10	2	2	6	
Тема 2. Стильові особливості та основні представники постмодернізму в живописі. Цифровий живопис	18	4	4	8	2
Тема 3. Еволюція графіки в другій половині XX–XXI ст. Комп’ютерна графіка і дизайн	12	2	2	8	
Тема 4. Скульптура епохи постмодернізму	12	2	2	8	
Тема 5. Стильові особливості та основні представники архітектурних течій другої половини XX – початку XXI ст.	13	2	2	8	1
Тема 6. Особливості формування та розвитку національних архітектурно-мистецьких шкіл	11	2		8	1
Тема 7. Постмодернізм в літературі: стильові особливості, основні представники та твори	12	2	2	8	
Тема 8. Постмодерн у різних музичних напрямках: стильові особливості, основні представники та твори	12	2	2	8	
Тема 9. Театральне мистецтво другої половини XX – початку XXI ст.	11	2		8	1
Тема 10. Епоха розвиненого кіномистецтва: особливості, країни та основні представники другої половини XX – початку XXI ст.	12	2	2	8	
Разом за модулем 1	123	22	18	78	5
Змістовий модуль 2. Сучасне українське мистецтво					
Тема 11. Постмодернізм як плюралізм стильових напрямів в українському мистецтві	13	2	2	8	1
Тема 12. Українське мистецтво 1960-1980-х рр.	16	2	4	9	1
Тема 13. Українське мистецтво 1990-х рр.	15	2	4	8	1
Тема 14. Українське мистецтво п. XXI ст.	13	2	2	8	1
Разом за модулем 2	57	8	12	33	4
Всього годин:	180	30	30	111	9

Структура навчальної дисципліни (заочна форма навчання)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ. (сем)	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Сучасне світове мистецтво ХХ – початку ХХІ ст.					
Тема 1. Сучасні стильові мистецькі течії і напрями ХХ – початку ХХІ ст.	11	2		8	1
Тема 2. Стильові особливості та основні представники постмодернізму в живописі. Цифровий живопис	14	2	2	8	2
Тема 3. Еволюція графіки в другій половині ХХ–ХХІ ст. Комп'ютерна графіка і дизайн	14		2	10	2
Тема 4. Скульптура епохи постмодернізму	14		2	10	2
Тема 5. Стильові особливості та основні представники архітектурних течій другої половини ХХ – початку ХХІ ст.	13	2	2	8	1
Тема 6. Особливості формування та розвитку національних архітектурно-мистецьких шкіл	13	2		10	1
Тема 7. Постмодернізм в літературі: стильові особливості, основні представники та твори	11	2		8	1
Тема 8. Постмодерн у різних музичних напрямках: стильові особливості, основні представники та твори	12		2	8	2
Тема 9. Театральне мистецтво другої половини ХХ – початку ХХІ ст.	11		2	8	1
Тема 10. Епоха розвиненого кіномистецтва: особливості, країни та основні представники другої половини ХХ – початку ХХІ ст.	11	2		8	1
Разом за модулем 1	124	12	12	86	14
Змістовий модуль 2. Сучасне українське мистецтво					
Тема 11. Постмодернізм як плюралізм стильових напрямів в українському мистецтві	12			10	2
Тема 12. Українське мистецтво 1960-1980-х рр.	16	2	2	10	2
Тема 13. Українське мистецтво 1990-х рр.	14		2	10	2
Тема 14. Українське мистецтво п. ХХІ ст.	14	2		10	2
Разом за модулем 2	56	4	4	40	8
Всього годин:	180	16	16	126	22

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Завдання для самостійного опрацювання полягає у вивченні літератури, інтернет-джерел, сайтів художніх музеїв й складанні ілюстрованих рефератів (презентацій) відповідно до тематики і питань семінарів.

Кількість годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання – 111 год, а для заочної форми – 126 год.

6. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ)

1. Виконується у формі презентації по одному із питань змістових тем. У кінці виконаного завдання потрібно вказати опрацьовану літературу, перелік якої обов'язково повинен включати наукові публікації за останні п'ять років. Повнота висвітлення обраної теми визначатиме оцінку (максимально 10 балів).

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Дисципліна вивчається у 11 семестрі (денна форма навчання) і 13 семестрі (заочна форма навчання), складається з двох змістових модулів та її вивчення передбачає виконання ІНДЗ.

Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

1. поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 30 балів);
2. виконання ІНДЗ, яке зараховується у поточний контроль (максимум 10 балів);
3. модульні контрольні роботи (максимум 60 балів).

Денна форма навчання

Поточний контроль (мах = 40 балів)															Модульний контроль (мах = 60 балів)		Загал ьна кількі сть балів	
Модуль 1										Модуль 2		Модуль 3						
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					ІНДЗ	МКР 1	МКР 2						
Т 1	Т 2	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 7	Т 8	Т 10	Т 11	Т 12	Т 12	Т 13	Т 13	Т 14	10	30	30	100
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2					

Оцінювання роботи студентів денної форми навчання на семінарських заняттях за 3 (2) бальною шкалою:

0,5 бали – незадовільна відповідь з конспектом або ксерокопіями;

1 бал – неповна відповідь на поставлене питання з конспектом без самостійного володіння матеріалом;

1,5 бали – повна відповідь, студент лише частково користується конспектом;

2 бали – самостійна, повна відповідь без використання конспекту, виявлене вміння аналізувати, порівнювати матеріал, робити висновки та узагальнення.

Заочна форма навчання

Поточний контроль (мах = 40 балів)									Модульний контроль (мах = 60 балів)			Загальна кількість балів
Модуль 1						Модуль 2		Модуль 3				
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2		ІНДЗ	МКР 1	МКР 2			
Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 8	Т 9	Т 12	Т 13	10	30	30	100	
4	3	4	4	4	3	4	4					

Оцінювання роботи студентів заочної форми навчання на семінарських заняттях за 4 (3) бальною шкалою:

1 бали – незадовільна відповідь з конспектом або ксерокопіями;

1,5 бали – неповна відповідь на поставлене питання з конспектом без самостійного володіння матеріалом;

2–3 бали – повна відповідь, студент лише частково користується конспектом;

3–4 бали – самостійна, повна відповідь без використання конспекту, виявлене вміння аналізувати, порівнювати матеріал, робити висновки та узагальнення.

Формою проведення МКР є письмове виконання тестових та творчих завдань, розкриття проблемних запитань.

Залік проходить в усній формі.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90–100	Відмінно	Зараховано
82–89	Дуже добре	
75–81	Добре	
67–74	Задовільно	
60–66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Андреева Е. Ю. Постмодернизм: искусство второй пол. XX – нач. XXI в. СПб.: Азбука-классика, 2007. 485 с.
2. Арсланов В. Г. История западного искусства XX века. М.: АкадемПроект, 2003. 768 с.
3. Архітектура: енциклопедія / Упорядник Н. Ю. Беспалова. Харків, 2010. 567 с.
4. Багацький В. В., Кормич Л. І. Культурологія: історія і теорія світової культури XX століття: навч. посіб. К.: Кондор, 2007. 304 с.
5. Безклубенко С. Д. Мистецтво: терміни і поняття. К.: Ін-т культурології АМУ, 2008. 240 с.
6. Бичко А.К. Теорія та історія світової і вітчизняної культури: курс лекцій. К.: Вища школа, 2005. 546 с.
7. Власов В.Г. Стили в искусстве: Архитектура, графика, декоративно-прикладное искусство, живопись, скульптура. СПб.: Кольна, 1995. Т.1. 627 с.
8. Всеобщая история искусств. Искусство 20 века / под ред. Б. В. Веймарна, Ю. Д. Колпинского. М.: Искусство, 1965. Кн. 1. 482 с.
9. Гнедич П. П. Всемирная история искусств. М.: Современник, 1999. 496 с.
10. Гомбрих Е. История искусства. М.: АСТ, 1998. 688 с.
11. Готика: Архітектура. Скульптура. Живопись / Перевед. с нем. под. ред. Р. Томана. Кельн: Koenemann, 1998. 521 с.
12. Греченко В.А., Чорний І. В. Історія світової та української культури: довідник для школярів та студентів. К.: Літера ЛТД, 2009. 416 с.
13. Дубинський В. П., Мухортов М. Л. Теорія та критика сучасної архітектури: навчальний посібник. Харків: ХНАМГ, 2012.
14. Ильина Т. В. История искусств: Западноевропейское искусство. М.: Высшая школа, 2002. 368 с.
15. Искусство Италии: Живопись. Скульптура. Архитектура X–XX веков /

авт. текста М. Рейке, Г. Фосси, М. Буссалли. М.: Белгород, 2001. 430 с.

16. История зарубежного искусства / под ред. М. Т. Кузьминой, Н.Л. Мальцевой. М.: Изобр. искусство, 1984. 368 с.

17. Історія українського мистецтва: у 5 т. / голов. ред. Ганна Скрипник; НАН України, Ін-т мистецтвознав., фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського. К.: [ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України], 2006. Т. 5: Мистецтво ХХ століття / [наук. ред. Т. Кара-Васильєва]. 2007. 1047 с.

18. Історія української культури / за заг. ред. І.Крип'якевича. К.: Либідь, 2002. 656 с.

19. Клапчук С. М. Історія української та зарубіжної культури: навчальний посібник / С. М. Клапчук, В. Ф. Остафійчук, Ю. А. Горбань та ін. К.: Знання-Прес, 2002. 351 с.

20. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура: курс лекцій / М. В. Кордон. К.: ЦУЛ, 2007. 508 с.

21. Кох В. Енциклопедія архітектурних стилів. Класична праця по європейському зодчеству від античності до сучасності / В. Кох. М.: ЗАТ «БММ», 2011. 528 с.

22. Кравченко Я. О., Стась М. І. Історія зарубіжного мистецтва: навч.-метод. посіб. Черкаси: ЧНУ імені Б. Хмельницького, 2009. 84 с.

23. Крвавич Д. П., Овсійчук В. А., Черепанова С. О. Українське мистецтво: навч. посібник. Львів: Світ, 2003. Ч.1. 256 с.; Ч.2. 2004. 268 с.; Ч.3. 2005. 268 с.

24. Левчук Л. Т., Гриценко В. С., Єфименко В. В. Історія світової культури: навчальний посібник. К.: Либідь, 2007. 523 с.

25. Лекції з історії світової культури / За ред. М. М. Стрішенця. Тернопіль, 1999. 127 с.

26. Лобас В. Х. Українська і зарубіжна культура / В. Х. Лобас. К.: Либідь, 2000. 364 с.

27. Меднікова Г. С. Українська і зарубіжна культура ХХ століття: навч. посіб. К.: «Знання», КОО, 2002. 214 с.

28. Мухортов М. Л. Архітектурні теоретичні концепції останньої чверті ХХ – початку ХХІ століть. Хрестоматія з курсу «Теорія й критика сучасної архітектури». Харків: ХНАМГ, 2007.
29. Овчінніков В. С. Історія книги. Становлення сучасного книгодрукарського мистецтва: навч. посіб. для студ., які навчаються за спец. «Образотворче мистецтво». Л.: Вид-во Укр. акад. друкарства, 2010. 352 с.
30. Петрова О. М. Мистецтвознавчі рефлексії: Історія, теорія та критика образотворчого мистецтва 70-х років ХХ століття – початку ХХІ століття: зб. статей. К.: Видавничий дім «КМ Академія», 2004. 398 с.
31. Полікарпов В. С. Лекції з історії світової культури: навчальний посібник. Х.–К.: «Основа», 2006. 238 с.
32. Пушнова Ю. Б. Теория и история искусства: конспект лекций. М.: Приор-издат, 2004. 126 с.
33. Стародубцева Л. Архітектура постмодернізму. – К.: «Спалах», 1998.
34. Студницька М. Історія мистецтва країн Сходу: навч. посіб. для підгот. студ. гуманіт. спец. вищ. навч. закл. Л.: [б.в.], 2004. 196 с.
35. Українська та зарубіжна культура: навчальний посібник / ред. М. М. Заковича. К.: Знання, 2006. 567 с.
36. Українське мистецтво та архітектура кінця ХІХ – початку ХХ ст. К.: Наук. думка, 2000. 240 с.
37. Українське мистецтво у полікультурному просторі / За ред. О. П. Рудницької. К.: ЕКО, 2006. 208 с.
38. Ходж А. Н. Історія мистецтва. Живопис від Джотто до наших днів: [пер. з англ.]. Х.: Фактор: Pelican, 2012. 208 с.
39. Черепанова С. Проблема людини в українському мистецтві. Львів: Світ, 2001. 296 с.
40. Шевнюк О. Л. Українська та зарубіжна культура: навчальний посібник. К.: Знання-Прес, 2003. 2-ге вид. 277 с.

41. Шейко В. М. Історія художньої культури. Західна Європа ХІХ–ХХ ст.: підручник для студ. вищ. навч. закл. мистецтва і культури. Х.: ХДАК, 2001. 206 с.
42. Шейко В. М., Тишевська Л. Г. Історія української художньої культури: підручник для студ. вищих навч. закладів мистецтва і культури. Х.: ХДАК; Х.: Регіон-інформ, 2003. 180 с.
43. Щербаківський В. М. Українське мистецтво. К.: Либідь, 1995. 288 с.
44. Энциклопедический словарь: Искусство Западной Европы. Италия. Испания. М.: ОЛМА-ПРЕСС, 1999. 382 с.
45. Яковлев С. Г. Мистецтво і світові релігії. К.: Вища школа, 1989. 223 с.
46. Янсон Х. В., Янсон Е.Ф. Основы истории искусств. СПб.: Азбука-классика, 2002. 544 с.